Telemuseum 50 år 1987

Telemuseum (tidigare Telegrafverkets museum) öppnades för allmänheten den 12 juni 1937, då det invigdes av dåvarande kommunikationsministern Albert Forslund. Einar Malmgren, museets dåvarande föreståndare, har i en artikel med titeln "Telemuseum – en kort historik" i Dædalus för år 1975 (s 37–64) skildrat museets historia. I artikeln beskrivs också museet i dess lokaler vid Karlaplan, där det var beläget t o m år 1972, samt planeringen för och det påbörjade arbetet med det nya Telemuseum i anslutning till Tekniska museet på Norra Djurgården. Av Einar Malmgrens artikel framgår också klart att Telemuseum som internt verksmuseum är betydligt äldre än 50 år. Av andra handlingar framgår att det hade karaktär av museum i varje fall så tidigt som år 1913 samt att det funnits en avsikt att öppna museet för allmänheten redan år 1923.

Det nya Telemuseum invigdes i december 1975, då nedre planets avdelningar för telegraf och telefon var färdigställda. Övre planets avdelningar för radio, television och utställningen "Människor i Televerket" kunde öppnas i mars 1979. En jämförelse mellan det gamla och det nya museet kan aldrig bli rättvis. De ekonomiska, personella och utrymmesmässiga resurserna är alltför olika. De nya lokalerna inrymmer ca 4 000 m^2 utställningsyta, en sjudubbling jämfört med Karlaplanslokalerna. Sammanläggningen med Tekniska Museet har medfört en drastisk ökning av besökssiffrorna, som i dag ligger kring 140 000 besökare om året, varmed Telemuseum väl hävdar sig jämfört med Stockholms övriga museer. Omfattningen av såväl utställningsutrymmen som samlingarnas storlek och kvalitativa innehåll ger Telemuseum en säker tätplats bland världens telehistoriskt inriktade museer. Det har också väckt internationell uppmärksamhet, vilket bl a manifesterats i besök i studiesyfte av representanter för utländska museer under planering och uppbyggande.

Undervisningsverksamheten vid det nya Telemuseum har huvudsakligen haft formen av visningar och har till största delen ombesörjts av Tekniska museets museilärare. I samband med speciella arrangemang har också gjorts demonstrationer och besökarna har fått pröva på att göra saker själva, exempelvis montera ihop telefoner. Under de senaste åren har arbete påbörjats med att ge undervisningen nya former. Detta sker i samarbete med såväl Sveriges Tekniska Museum som med Televerket och har till syfte att för skolans elever mera satsa på grupparbete och möjlighet att pröva på modern teknik inom telekommunikation.

Telemuseum har under senare år kunnat göra regionala satsningar genom att ställa upp med utställningar vid evenemang av typen "Televerkets Dag" eller radiodagar anordnade av Riksradion.

Det nya Telemuseums lokaler anses ge en fin atmosfär för mottagningar och har i viss utsträckning upplåtits för sådana ändamål till organisationer med anknytning till museets verksamhetsområde.

Vid Telemuseums 50-årsmottagning den 12 juni 1987 uppfördes en rekonstruktion av den första sändningen av ett TV-drama, "A Queen's Messenger", år 1928 från Schenectady i USA. Foto Televerkets fotokontor.

Telemuseum har kapacitet att ta emot väsentligt fler besökare än i dag. Det hör till ambitionerna att tillsammans med Sveriges Tekniska museum stimulera till allt flera besök vid våra museer. Särskilt angeläget är att skolorna i högre utsträckning skall ge eleverna tillfälle att här få kunskaper om och intresse för telekommunikation, såväl teknik som historia. Telemuseum har inlett en verksamhet med att visa nyare teknik, exempelvis kabel-TV och videotex. Avsikten är att den linjen skall fortsättas, så att våra besökare skall kunna bekanta sig med den nya tekniken.

Lennart Steen